

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1217020
Datum vergadering: 25 maart 2025
Datum voorstel: 11 februari 2025
Nummer: A
Onderwerp: Beleidsplan Civiele Kunstwerken 2025-2029

Voorgesteld raadsbesluit

1. Het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2025-2029 vast te stellen.
2. Het structurele tekort van € 164.500 mee te nemen bij de onontkoombare intensiveringen als onderdeel van de perspectiefnota 2026.
3. Het incidentele benodigde bedrag van € 270.000 t.b.v. herberekeningen kunstwerken 2025/2026 beschikbaar te stellen en te dekken uit de reserve wegen en kunstwerken.
4. De jaarlijkse beschikbare structurele middelen van € 501.000 als volgt te verwerken:
 - € 16.000 klein onderhoud/overige kosten structureel in de exploitatie
 - € 124.000 voor historische kapitaallasten (zijn al geraamd)
 - € 196.500 structureel geraamd exploitatie budget kunstwerken toe te voegen aan de reserve wegen en kunstwerken
 - € 164.500 jaarlijkse dotatie aan de reserve wegen en kunstwerken
5. Bovenstaande mutaties te verwerken in de Perspectiefnota 2026.
6. De kosten van het jaarlijkse groot onderhoud en de kosten van de geplande vervangingen te betrekken bij het opstellen van de meerjarenbegroting en te dekken uit de reserve wegen en kunstwerken.

Samenvatting van het voorstel

In het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2025-2029 wordt het beleid voor het beheer, het onderhoud en de vervanging van de civiele kunstwerken (bruggen, tunnels, duikers, etc.) vastgelegd. Door vanuit de technische kwaliteit de kunstwerken te beoordelen overeenkomstig landelijke normen worden praktische handvatten geboden voor het beheer. Door tevens een risico gestuurde benadering te kiezen kan op basis van risicoafwegingen worden geprioriteerd in het uit te voeren onderhoud en de benodigde vervangingen. In het beleidsplan wordt tevens aangegeven welke middelen de komende plan periode nodig zijn om het onderhoud en de voorziene vervangingen uit te voeren.

Aanleiding voor het voorstel

In 2017 is de nota "*Onze kapitaalgoederen duurzaam beheren; Meerjarenonderhoudsprogramma Wegen en Kunstwerken*" (verder: MJOP2017) vastgesteld. Het doel van dit programma was het geven van inzicht en het maken van keuzes voor het beheer en onderhoud van wegen en kunstwerken. Het MJOP2017 is gebaseerd op beeldkwaliteit en dat blijkt voor kunstwerken lastig toepasbaar. Inmiddels zijn landelijke normen geïntroduceerd met de **technische** kwaliteit als uitgangspunt. Door het toepassen van deze normen worden betere handvatten verkregen voor inspectie, beheer en onderhoud van civiele kunstwerken. Daarnaast is de laatste tijd meer ruimte en besef van urgentie ontstaan voor het beheer en onderhoud van onze kunstwerken.

Beoogd resultaat van het voorstel

Met dit beleidsplan wordt beoogd een praktisch kader te scheppen voor het beheer en onderhoud van de kunstwerken. Hierdoor wordt meer inzicht verkregen in de staat van onze kunstwerken en kan een betere onderhouds- en middelenplanning worden opgesteld. Dit zal leiden tot meer veiligheid, meer continuïteit in en grip op de middelenplanning en voorkoming van kapitaalvernietiging.

Argumentatie

Nadat uw Raad het MJOP2017 heeft vastgesteld is het beheer en onderhoud van de kunstwerken uitgevoerd op basis van sober onderhoud (beeldkwaliteitsniveau C). Er is daarbij vooral klein onderhoud

uitgevoerd en er zijn diverse duikers vervangen. Nadat in 2022 is gestart met de voorbereidingen en het uitvoeren van een toestandsinspectie van het gehele kunstwerkenareaal is er meer aandacht gekomen voor het planmatig beheer en het groot onderhoud van de kunstwerken. Dit heeft onder meer geleid tot herstel van twee bruggen in Lattrop, het uitvoeren van aanvullende onderzoeken en het opstellen van een onderhoudsplanning. Vanuit deze planning is het onderhoudsbestek voor de jaren 2024-2025, dat momenteel in uitvoering is, opgesteld. Ook de benodigde vervangingen van kunstwerken voor de komende jaren zijn in beeld gebracht op basis van de uitgevoerde inspectie en onderzoeken. Zowel voor de inspectie, onderzoeken, onderhoud en vervangingen heeft uw Raad de afgelopen jaren meerdere kredieten beschikbaar gesteld. Het meest recente en omvangrijke krediet betreft het medio 2024 beschikbare krediet van € 1,7 miljoen voor het uitvoeren van nadere onderzoeken, het uitvoeren van onderhoud in de jaren 2024-2025 en de vervanging van een zestal bruggen (zaaknummer 922801). Uw Raad is toen ook geïnformeerd over het op te stellen beleidsplan voor het beheer en onderhoud van kunstwerken.

In het beleidsplan Civiele kunstwerken 2025-2029 wordt aangegeven binnen welke kaders het beheer en onderhoud van onze kunstwerken moet worden uitgevoerd. Naast wettelijke kaders ten aanzien van bijvoorbeeld veiligheid en aansprakelijkheid moet ook rekening gehouden worden met beleidskaders uit bijvoorbeeld het coalitieakkoord of de omgevingsvisie. In het beleidsplan worden deze kaders geschetst.

Op dit moment hebben we 109 kunstwerken in ons beheersysteem opgenomen. Deze kunstwerken zijn in 2023 geïnspecteerd op basis van technische kwaliteit. De algemene technische toestand van de geïnspecteerde kunstwerken is daarbij als redelijk gekwalificeerd. Als er gekeken wordt naar de staat per type kunstwerk, dan verkeren de stalen objecten over het algemeen in een redelijke staat, de betonnen objecten verkeren in een goede tot redelijke staat (met uitschieters naar slecht) en de houten objecten verkeren in een redelijke staat.

Vanuit de resultaten van de inspectie is gewerkt aan de onderhouds- en vervangingsplanning voor de komende jaren. Een deel van dit onderhoud (de jaren 2024 en 2025) en enkele vervangingen zijn in 2024, zoals hierboven omschreven, al middels een separaat krediet gedekt en daarom niet opgenomen in het beleidsplan. In het beleidsplan zijn de onderhouds- en vervangingsplanning voor de jaren 2026 t/m 2029 opgenomen.

In het beleidsplan wordt verder aangegeven hoe we de komende jaren het beheer en onderhoud willen vormgeven. De technische kwaliteit wordt daarbij als uitgangspunt gekozen. Als visie gaan we uit van *goed rentmeesterschap*, waarbij:

- de veiligheid van de kunstwerken is geborgd;
- de beschikbaarheid van de kunstwerken is geborgd;
- er wordt voldaan aan de vigerende wet- en regelgeving;
- gemeenschapsgeld verantwoord wordt uitgegeven.

Naast de toepassing van landelijke normen voor beheer en inspectie willen we ook werken volgens het principe van risico gestuurd beheer. Dit betekent dat we op basis van ingeschatte risico's het onderhoud en de vervanging van onze kunstwerken gaan prioriteren. Het onderhoudsniveau wordt daarbij op sober maar functioneel niveau doorgezet, met de aantekening dat we kapitaalvernietiging willen voorkomen.

Risicoaspecten die we wegen zijn onder meer betrouwbaarheid, beschikbaarheid, veiligheid en imago. Bij het plannen van onderhoud en vervanging willen we naast de technische aspecten ook duurzaamheid en klimaatadaptatie een plek geven bij het maken van keuzes voor bijvoorbeeld materiaalgebruik en geometrie.

Zoals aangegeven willen we vanuit de visie van *goed rentmeesterschap* onze doelen bereiken. Daarvoor moeten we onze beheergegevens goed op orde brengen en houden om goed inzicht te krijgen en houden in de toestand van onze kunstwerken. De instrumenten die we daarvoor gaan inzetten zijn onder meer het schouwen, inspecteren en (her)berekenen van kunstwerken. De daaruit te genereren informatie wordt vervolgens gebruikt om een meer jaren onderhoudsplanning en middelenraming op te stellen en deze wanneer nodig bij te stellen.

Participatie samenleving

Er heeft geen participatie met de samenleving plaatsgevonden omtrent de totstandkoming van dit beleidsplan. Het betreft namelijk een relatief technische benadering van de wijze van beheer en onderhoud van de kunstwerken. Op het moment dat daadwerkelijk tot onderhoud of vervanging wordt overgegaan wordt met belanghebbenden tijdig en op passende wijze gecommuniceerd.

Externe communicatie

Er heeft geen participatie met de samenleving plaatsgevonden omtrent de totstandkoming van dit

beleidsplan. Het betreft namelijk een relatief technische benadering van de wijze van beheer en onderhoud van de kunstwerken.

Financiële paragraaf

Kosten

In het beleidsplan wordt onderbouwd welke middelen er de komende planperiode 2025-2029 nodig zijn om het beheer, het onderhoud en de vervangingen adequaat uit te kunnen voeren. Naast een incidenteel bedrag van € 270.000 voor de herberekeningen is een jaarlijks budget nodig van € 501.000. In de begroting is een bedrag opgenomen van € 336.500.

Per saldo betekent dit een structureel tekort van € 164.500. Het grootste deel van de benodigde structurele verhoging (€ 142.000) betreffen de kapitaallasten van de geplande vervangingen.

De onderhoudsbehoefte, en daarmee de kosten die gepaard gaan met het onderhoud, variëren over de jaren. Om schommeling in de begroting te nivelleren wordt gebruik gemaakt van de bestaande *Reserve Wegen en kunstwerken*. Per jaar wordt ingeschat wat de onderhoudskosten voor het komende jaar zijn en overeenkomstig daarmee wordt een dotatie aan of een onttrekking uit de reserve gedaan. De dotatie dan wel onttrekking wordt in de reguliere begrotingscyclus verwerkt.

Dekking:

Voorgesteld wordt om:

1. het structurele tekort van € 164.500 mee te nemen bij de onontkoombare intensiveringen als onderdeel van de perspectiefnota 2026.
2. het incidentele benodigde bedrag van € 270.000 t.b.v. herberekeningen kunstwerken 2025/2026 beschikbaar te stellen en te dekken uit de reserve wegen en kunstwerken.
3. De jaarlijkse beschikbare structurele middelen van € 501.000 als volgt te verwerken:
 - € 16.000 klein onderhoud/overige kosten structureel in de exploitatie
 - € 124.000 voor historische kapitaallasten (zijn al geraamd)
 - € 196.500 structureel geraamd exploitatie budget (€ 212.500 -/- € 16.000) kunstwerken toe te voegen aan de reserve wegen en kunstwerken
 - € 164.500 jaarlijkse dotatie aan de reserve wegen en kunstwerken.
4. Bovenstaande mutaties te verwerken in de Perspectiefnota 2026.
5. De kosten van het jaarlijkse groot onderhoud en de kosten van de geplande vervangingen te betrekken bij het opstellen van de meerjarenbegroting en te dekken uit de reserve wegen en kunstwerken.

Uitvoering

Na vaststelling wordt het beleidsplan als uitgangspunt gehanteerd en wordt de onderliggende planning gebruikt voor het onderhoud en de vervangingen van kunstwerken.

Evaluatie

Dit beleidsplan zal worden geëvalueerd aan het einde van de planperiode. De uitkomsten van de evaluatie worden verwerkt in het dan op te stellen nieuwe beleidsplan civiele kunstwerken.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Dit beleidsplan is volledig geharmoniseerd met het beleidsplan van de gemeente Tubbergen.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

de burgemeester

drs. C.H.A.A. Luttkhuis

J.G.J. Joosten

Raadsbesluit

Datum: 25 maart 2025
Nummer: B
Onderwerp: Beleidsplan Civiele Kunstwerken 2025-2029

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 11 februari 2025, nr. A;

gelet op het advies van de commissie Omgeving en Economie van 11 maart 2025;

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet ligt het budgetrecht bij de Gemeenteraad.

besluit:

1. Het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2025-2029 vast te stellen.
2. Het structurele tekort van € 164.500 mee te nemen bij de onontkoombare intensiveringen als onderdeel van de perspectiefnota 2026.
3. Het incidentele benodigde bedrag van € 270.000 t.b.v. herberekeningen kunstwerken 2025/2026 beschikbaar te stellen en te dekken uit de reserve wegen en kunstwerken.
4. De jaarlijkse beschikbare structurele middelen van € 501.000 als volgt te verwerken:
 - € 16.000 klein onderhoud/overige kosten structureel in de exploitatie
 - € 124.000 voor historische kapitaallasten (zijn al geraamd)
 - € 196.500 structureel geraamd exploitatie budget kunstwerken toe te voegen aan de reserve wegen en kunstwerken
 - € 164.500 jaarlijkse dotatie aan de reserve wegen en kunstwerken
5. Bovenstaande mutaties te verwerken in de Perspectiefnota 2026.
6. De kosten van het jaarlijkse groot onderhoud en de kosten van de geplande vervangingen te betrekken bij het opstellen van de meerjarenbegroting en te dekken uit de reserve wegen en kunstwerken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 25 maart 2025

De raadsgriffier,

De voorzitter,